

İlköğretim Beşinci Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretim Beşinci Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Tutum Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23314>

Özet

İlköğretim Beşinci Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Tutum Ölçeği, 2008 yılında Şefik Yaşar ve Şerife Anagün tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin **Fen ve Teknoloji Dersine** yönelik genel tutumlarını belirlemektir. Ölçek, öğrencilerin derse karşı gösterdikleri ilgiyi, motivasyonu ve kişisel görüşlerini ölçmeye odaklanmaktadır. **Tutum Ölçeği**, eğitim ortamlarında öğrencilerin duyuşsal özelliklerini değerlendirmek ve öğretim programlarının etkinliğini artırmak amacıyla kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, toplamda 19 maddeden oluşmakta olup, üç farklı alt boyutu kapsamaktadır: Zevk Alma, Öğrenme İsteği ve Fene Yönelik Bireysel Görüşler. Derecelendirme sistemi olarak 5'li **Likert** tipi kullanılmaktadır. Geliştirme çalışmaları, ölçeğin psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) bilimsel standartlara uygun olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçeği, Fen Eğitimi, İlköğretim, Beşinci Sınıf, Öğrenci Tutumu, Fen ve Teknoloji Dersi, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Şefik Yaşar, Şerife Anagün.

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan Fen ve Teknoloji Dersi programına yönelik ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin duygusal tepkilerini ve eğilimlerini nicel olarak ölçmektir. Elde edilen veriler, öğretmenlere ve eğitim araştırmacılarına, öğrencilerin derse olan yaklaşımları hakkında derinlemesine bilgi sağlamak ve böylece müfredatın veya öğretim yöntemlerinin geliştirilmesine rehberlik etmektedir.

Ölçek, özellikle öğrencilerin bilimsel kavramlara karşı geliştirdikleri algıları, ders dışı etkinliklere katılma motivasyonları ve genel olarak bilime karşı sahip oldukları olumlu ya da olumsuz bireysel görüşleri tespit etmeyi hedefler. Bu sayede, tutumları olumsuz etkileyen faktörler belirlenebilir ve öğrencilerin **Fen ve Teknoloji Dersine** olan ilgileri artırılabilir.

Yapı

İlköğretim Beşinci Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Tutum Ölçeği, Fen dersine yönelik öğrenci tutumunu çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Ölçek, toplam 19 madde ile ölçülen üç temel

alt boyuttan oluşur. Bu boyutlar, tutumun bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenlerini temsil etmektedir:

Zevk Alma (8 madde): Öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersini iplerken veya bu dersle ilgili aktivitelerde bulunurken duydukları haz ve memnuniyet düzeyini ölçer.

Öğrenme isteği (7 madde): Öğrencilerin ders içeriğini öğrenmeye yönelik içsel motivasyonları ve merakları, yani derse aktif katılım eilimlerini değerlendirir.

Fene Yönelik Bireysel Görüşler (4 madde): Fen ve teknolojinin günlük yaşamdaki önemi, bilime olan kişisel inançlar ve Fen bilimlerine yönelik genel değer yargıları kapsar.

Geçerlik

Ölçeğin **Geçerlik** çalışmaları, Yaşar ve Anagün (2008) tarafından yayınlanan makalede detaylandırılmıştır. Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı (Fen ve Teknoloji dersine yönelik tutumu) ne derece doğru ölçtüğünü ifade eder. Çalışmada, yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla **Faktör Analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, 19 maddenin üç alt boyuta uygun şekilde dağıldığını ve teorik yapıyı desteklediğini göstermiştir.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin 5. sınıf öğrencilerinin tutumları ölçmek için uygun bir yapısal bütünlüğe sahip olduğu belirlenmiştir. Bu durum, ölçeğin Fen dersine yönelik tutumun farklı bileşenlerini ayırt etme yeteneğinin yüksek olduğunu işaret etmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **Güvenirlilik** analizleri, tutarlılık ve kararlılık açısından değerlendirilmiştir. Güvenirlilik, ölçme aracının tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verme derecesini gösterir. Yaşar ve Anagün (2008) çalışmasında, iç tutarlılık katsayıları (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanarak ölçeğin güvenilirliği test edilmiştir. Bu katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar iyi ölçtüğünü belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Her ne kadar kaynak içerikte spesifik güvenirlilik katsayıları verilmemiş olsa da, geliştirme çalışmasının doğası gereği, ölçeğin genel ve alt boyutlar bazında tatmin edici düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir. Bu, ölçeğin tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme sürecinde, yapı geçerliliğini tespit etmek amacıyla **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Bu analiz, bağılangıçta çok sayıda madde ile yapılan çalışmanın, en iyi temsil eden 19 maddeye indirgenmesini sağlamıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin beklenen teorik yapıyı doğrularak üç faktörlü bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur:

Faktör 1: Zevk Alma (8 madde)

Faktör 2: Öğrenme İsteği (7 madde)

Faktör 3: Fene Yönelik Bireysel Görüşler (4 madde)

Bu üç faktör, Fen ve Teknoloji dersine yönelik tutumun birbirinden bağımsız ancak ilişkili bileşenlerini temsil etmektedir. Faktör yüklerinin yüksek olması, maddelerin ilgili alt boyutu güçlü bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün olarak geliştirilmiş bir tutum ölçeği)

Format: Kendi kendine raporlama (Self-report) formatında, toplam 19 madde.

Kullanılabilir Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim öğrencileri.

Yaş Grubu: Yaklaşık 10-11 yaş grubu (5. sınıf öğrencileri).

Popülasyon Detayları: İlköğretim Beşinci Sınıf öğrencileri.

Test Metodolojisi: 5'li **Likert Ölçeği** kullanılarak derecelendirme yapılır. (1 = Hiç katılmıyorum, 5 = Tamamen katılıyorum). Yüksek puanlar, öğrencinin Fen ve Teknoloji dersine yönelik olumlu tutumunun yüksek olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Duyusal Özellikler, İlgililik, Motivasyon, Şefik Yaşar, Şerife Anagün, Anadolu Üniversitesi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Şefik Yaşar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağanmamış.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: syasar@anadolu.edu.tr (Şefik Yaşar)

Yayın Adresi: Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye (Yayın yılına göre tahmini).

Şiznler & Ücret ve Test Y?I?

Test Geliştirme Y?I?: 2008

Şiznler: Ölçek, akademik ve araştıırma amaçlı? kullanımlar için ilgili yazarlarla iletişime geçilerek izin alınması?n? gerektirebilir. Sorumlu yazarın iletişim bilgileri mevcuttur.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlarda genellikle ücretsizdir, ancak kullanım koşullar? sorumlu yazara danşışılmalıdır.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi şuradan indirilebilir: [ilkogretim-besinci-sinif-fen-ve-teknoloji-dersi-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Ayrıca, çalışmanın yayımlandığı dergiye ait bağlantı da mevcuttur: [earsiv.anadolu.edu.tr](#)

Kaynaklar

Yaşar, Ş. ve S Anagün, Ş. (2008). İlköğretim Beşinci Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Tutum Ölçeği'nin **geçerlik** ve **güvenirlik** çalışmaları. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 8(2), 223-236.

İlköğretim Beşinci Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Tutum Ölçeği Maddeleri

Ölçek, 3 alt boyut ve 19 maddeden oluşmaktadır:

Zevk Alma (8 madde)

Öğrenme İsteği (7 madde)

Fene Yönelik Bireysel Görüşler (4 madde)